

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

(для студентів 4 курсу денної форми навчання галузь знань 1702 «Цивільна безпека» напряму підготовки 6.170202 «Охорона праці»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» (для студентів 4 курсу денної форми навчання галузь знань 1702 «Цивільна безпека» напряму підготовки 6.170202 «Охорона праці»). / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад. В. Е. Абракітов. – Харків: ХНАМГ, 2011. – 23 с.

Укладач: к.т.н., доцент В. Е. Абракітов

Рецензент : к.т.н., проф. Я. О. Серіков

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу та узгоджена з орієнтованою структурою змісту навчальної дисципліни, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Затверджено на засіданні кафедри “Безпеки життєдіяльності”. Протокол № 13 від 17.05.2011 р.

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	6
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	7
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	8
1.4. Рекомендована навчальна література	10
1.5.Анотації програми навчальної дисципліни.....	11
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	14
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи	14
2.2. Зміст дисципліни.....	14
2.3. Розподіл часу за модулями, змістовими модулями..... та форми навчальної роботи студента	15
2.4.Лекційний курс.....	15
2.5. Практичні (семінарські) заняття (денне навчання)	16
2.6. Лабораторні роботи (денне навчання).....	17
2.7. Самостійна навчальна робота студента.....	17
2.8. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	19
2.9. Інформаційно-методичне забезпечення	21

ВСТУП

Наука є складовою загальнолюдської культури, і тому кожна людина має знати, що таке наука, наукові дослідження та як вони проводяться. Як показує статистика, 5-10 % випускників вищих навчальних закладів стають вченими, тобто наукова діяльність стає їх професійною роботою. З наукою вони безпосередньо стикаються, працюючи керівниками державних установ та підприємцями. В першому випадку вони сприяють прискоренню науково-технічного прогресу, в другому - збільшенню особистого прибутку, що є особливо важливим в умовах ринкової економіки.

Наукові знання, методичні підходи до їх отримання, самі вчені стають товаром, який в умовах за негайним прибутком поки що користується недостатнім запитом суспільства й держави. Але відомо, що економіка будь-якої держави з однієї сторони залежить від успіхів галузі науково-технічного прогресу, а з другої - впливає на інтенсивність наукових досліджень та науково-технічних розробок. В Україні наукова діяльність регламентується Законом України «Про наукову та науково-технічну діяльність» який є основою цілеспрямованої політики в забезпеченні використання досягнень вітчизняної та світової науки і техніки для задоволення соціальних, економічних, культурних та інших потреб.

У Законі України «Про вищу освіту» передбачено, що наукова і науково-технічна діяльність у вищих навчальних закладах є невід'ємною складовою освітньої діяльності й здійснюється з метою інтеграції наукової, навчальної і виробничої діяльності в системі вищої освіти. Вона передбачає:

- розвиток різних форм наукової співпраці (в тому числі міжнародної), розв'язання складних наукових проблем, упровадження результатів наукових досліджень і розробок;

- безпосередню участь учасників навчального процесу в науково-дослідних роботах, що проводяться у вищому навчальному закладі;

- планування проведення і виконання науково-педагогічними працівниками наукових досліджень у межах основного робочого часу;

- організацію наукових, науково-практичних, науково-методичних семінарів, конференцій, олімпіад, конкурсів, науково-дослідних, курсових, дипломних та інших робіт учасників навчально-виховного процесу.

Успішне оволодіння навичками дослідження і творчої роботи бакалаврами, спеціалістами і магістрами допомагає їм порівняно легко включатися в професійну діяльність, переводити наукові знання в площину практичного використання.

У зв'язку з цим до навчальних планів більшості спеціальностей в блок природничо-наукових дисциплін включено вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень».

Дисципліна «Основи наукових досліджень» відноситься до циклу дисциплін за переліком програми (варіативна частина) для підготовки бакалаврів за галуззю знань 1702 “Цивільна безпека” напряму підготовки 6.170202 “Охорона праці”.

Приєднання України до Болонського процесу передбачає впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), яка є українським варіантом ECTS. Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни: з метою найкращого засвоєння матеріалу студенти повинні до початку вивчення дисципліни опанувати знання і навички забезпечення безпеки діяльності, життя та здоров'я людини.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- СВО ХНАМГ "Освітньо-кваліфікаційна характеристика рівня підготовки бакалавра" від 25.05.2008 р.

- СВО ХНАМГ" Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра" від 25.05.2008 р.

- Навчального плану підготовки бакалавра за галуззю знань 1702 “Цивільна безпека” напряму підготовки 6.170202 “Охорона праці” 2009 р.

Програма ухвалена кафедрою Безпеки життєдіяльності (протокол № 13 – від – 17.05.2011 р.) та Вченою радою факультету Електричний транспорт (протокол № від 2011 р.)

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни є надання студентам необхідного обсягу знань у галузі наукових досліджень, підготовка їх до самостійного виконання наукової роботи, ознайомлення з формами звітів, методикою підготовки повідомлень, доповідей, наукових статей, курсових та дипломних робіт.

Завданням цього курсу є висвітлення теоретичних основ, питань методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності, тобто формування теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного, кваліфікованого проведення наукових досліджень студентами, магістрами, як у процесі навчання у вузі, так і на практиці.

Оволодіння методологією і методами дослідження сприяє розвитку раціонального творчого мислення, оптимальній організації наукової творчості в умовах практичної діяльності.

Головною умовою результативності наукової діяльності є її безперервність та наступність, адже з кожним курсом студенти набувають за обраною темою наукового пошуку нові знання щодо попередніх. Починаючи з другого курсу, студенти за допомогою викладачів обирають напрям та тему наукового дослідження, накопичують інформацію, формують програму, пишуть реферати, курсові роботи, наукові статті, тези, доповіді, дипломну (магістерську) роботу. В результаті вивчення теоретичного курсу та виконання дослідження за обраною тематикою студент повинен: **знати** методологію і методику досліджень, а також **уміти** відбирати та аналізувати необхідну інформацію, формулювати мету, завдання та гіпотезу, планувати та проводити експеримент, порівнювати його результати з теоретичними обґрунтуваннями проблеми; формулювати висновки наукового дослідження; складати звіти, доповіді та статті за результатами дослідження.

1.1.2. Предмет вивчення у дисципліні

Теоретичні основи, питання методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Економічна теорія Правознавство Історія України Філософія Культурологія Основи менеджменту Промислова екологія Психологія безпеки праці	Безпека технологічних процесів Потенційно небезпечні технології виробництв та їх ідентифікація

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

(відповідно до стандартів ООП)

Модуль Основи наукових досліджень (2 кредити / 72 години)

Змістовий модуль 1. Наука - продуктивна сила розвитку суспільства

(0,66 / 24 год.)

- 1.1. Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності
- 1.2. Понятійний апарат, зміст та класифікація наук
- 1.3. Загальні вимоги до наукової теорії
- 1.4. Як створюється теорія?
- 1.5. Об'єкти права інтелектуальної власності
- 1.6. Організація наукової діяльності в Україні

Змістовий модуль 2. Основи методології науково-дослідної роботи

(0,66 / 24 год)

- 2.1. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення
- 2.2. Науково-дослідницька діяльність студентів
- 2.3. Вибір теми та реалізація наукового дослідження
- 2.4. Ефективність наукових досліджень
- 2.5. Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень
- 2.6. Методи та техніка наукових досліджень
- 2.7. Методи емпіричного дослідження
- 2.8. Методи досліджень на емпіричному та теоретичному рівнях
- 2.9. Моделювання – як спосіб пізнання навколишнього світу
- 2.10. Подібність явищ, процесів, об'єктів при моделюванні
- 2.11. Різновиди моделей, що існують
- 2.12. Методи теоретичного дослідження

Змістовий модуль 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень (0,66 / 24 год)

- 3.1. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень
- 3.2. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі
- 3.3. Техніка роботи зі спеціальною літературою
- 3.4. Курсова, дипломна, магістерська роботи: написання, оформлення, захист
- 3.5. Етапи роботи над дослідженням та оформленням курсової та дипломної робіт

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
1	2	3
<p>Студенти повинні вміти: В умовах виробничої або побутової діяльності за результатами аналізу продуктів власної діяльності та самоспостережень за емоціями, почуттями, станом і характером перебігу пізнавальних процесів, що супроводжують діяльність:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінювати із застосуванням відповідних методичних засобів та встановлених критеріїв рівень розвитку власних пізнавальних процесів (відчуття, сприймання, уява, пам'ять, мислення, увага); - оцінювати відповідність якісних та кількісних показників рівня розвитку власних пізнавальних процесів за встановленими виробничими нормами та вимогами; - визначати характер 	<p>Виробнича: ідентифікація небезпек, визначення їх просторових та хронологічних координат, величину та вірогідність їх прояву (діагностична); визначення конкретних негативних факторів, що є джерелами реалізації цих небезпек (стереотипна).</p> <p>Соціально-виробнича: розробка та впровадження заходів попередження реалізації небезпек (стереотипна);</p> <p>Соціально-побутова: програмування і створення здорових та безпечних умов життєдіяльності в системі «людина – середовище існування».</p>	<p>Проектувальна: Під час участі у проведенні експертизи проектної документації на нове будівництво (реконструкцію, технічне переоснащення) підприємств, виробничих об'єктів та об'єктів соціально-культурного призначення на відповідність нормативно-правовим актам з питань охорони праці та забезпечення безпеки, використовуючи теоретичні положення інженерної та комп'ютерної графіки, методи побудови зображень просторових об'єктів, положення ЄСКД, ЄСТД, керуючись чинним законодавством, нормативними актами з охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного стану та охорони навколишнього середовища, вимогами ДСТУ, ДБН, ГОСТ, ТУ для виявлення порушень, які створюють загрозу життю і здоров'ю працівників або можуть привести до аварії, в умовах виробництва.</p> <p>Організаційна: Організація проведення контролю за додержанням чинних нормативно-правових актів з охорони праці, стандартів безпеки праці у процесі</p>

1	2	3
<p>впливу рівня розвитку власних пізнавальних процесів на ефективність виконання професійних та соціально-виробничих завдань різного рівня складності;</p> <p>- застосовувати спеціальні прийоми підвищення ефективності пізнавальних процесів, що супроводжують діяльність;</p> <p>- оцінювати за характеристиками власних психологічних станів та почуттів рівень задоволення умовами, характером та результатами професійної та побутової діяльності;</p> <p>- із застосуванням відповідних методичних засобів визначати фактори, що порушують відчуття психологічного комфорту в процесі життєдіяльності, та зменшувати рівень їх впливу;</p> <p>- встановлювати рівень відповідності власних індивідуально-типологічних особливостей, рис характеру, інтересів, здібностей, переконань та цінностей наявним умовам професійної і побутової діяльності;</p> <p>Визначати цілі і завдання власної діяльності та забезпечувати їх ефективне та безпечне виконання</p> <p>В умовах виробничої або побутової діяльності на основі результатів аналізу</p>		<p>виробництва.</p> <p>Управлінська: Управління діями щодо попередження виникнення нещасних випадків та надзвичайних ситуацій техногенного характеру на виробництві</p> <p>Виконавська: Здійснення нагляду за станом проектів будівництва (реконструкції, технічного переоснащення) підприємств і виробничих об'єктів, розробок нових технологій, засобів виробництва, засобів колективного та індивідуального захисту працюючих та відповідності їх нормативним актам про охорону праці</p> <p>Технічна: самостійно виконувати роботи нижчих кваліфікаційних рівнів у системі забезпечення безпеки життєдіяльності.</p>

1	2	3
<p>особистих потреб і усвідомлення мотивів діяльності, спираючись на принципи суб'єктно-діяльнісного підходу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - формулювати цілі власної діяльності з урахуванням суспільних, державних і виробничих інтересів; - визначати структуру власної діяльності; - приймати рішення щодо здійснення діяльності. <p>Організовувати власну діяльність як складову колективної діяльності</p>		

1.4. Рекомендована навчальна література

1.4.1. Рекомендована основна навчальна література

1. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень. Підручник для студентів екон. спец. вузів.-К.; Вища шк., 1997. - 271 с
2. Лудченко А.А. и др. Основы научных исследований. Учебное пособие. - К.; Т-во «Знання», КОО, 2000. - 114 с.
3. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник / Цехмістрова Г.С. - Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003.- 240 с.
4. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. Навч.пос. - К.: Ф. «ВШОЛ», 1997, - 242 с.
5. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень. Навч.пос. - К.: РННЦ «ДІНІТ», 2000. - 259 с.

1.4.2. Рекомендована додаткова навчальна література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи України. Підр. - К.: Либідь, 1998. - 560 с
2. Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления: ГОСТ 7.1-84. - Введ. 01.01.86. - М: Изд-во стандартов, 1988. - 71 с.
3. Бурчин М.Н., Кузнецов В.И. Введение в современную точную методологию науки: Структуры систем знаний. - М.; АО «Аспект-Пресс», - 1994. - 120 с.
4. Вернадський В.И. Научная мысль как планетное явление/Отв.ред.А.Л.Яншин. - М: Наука, 1991.
5. Гершунский Б.С. Прогностические методы в педагогике. - К.: Вища школа, 1994. - 207 с.
6. Загвязинский В.И. Методология и методика дидактического исследования. - М.: Педагогика, 1982.- 160 с.

7. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила: ДСТУ 3582-97: - Введ.01.07.98. - К.: Держстандарт України, 1998. - 16с.
8. Крейденко В.С. Библиотечные исследования. Научные основы: Учебн.пособие. - М.: Книга, 1983. - 143 с.
9. Крысько В.Г. Психология и педагогика в схемах и таблицах. К.: Хорвест, 1999. - 384 с.
10. Кушнарченко Н.М. Документоведение. Учебник для вузов культуры.-2-е издание, перераб. и допол. - К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. - 460 с.
11. Кыверялг А.А. Методы исследований в профессиональной педагогике. Таллин: Валчус, 1980. - 334 с.
12. Методы педагогического исследования. Лекция / Под ред. В.И.Журавлева. Учебн.пос. - М.: Просвещение, 1972. -158 с.
13. Мойсеюк Н.Є Педагогіка. Навч.пос. 3-е изд., К.: 2001. - 608 с
14. Мороз І.В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і захисту. -К.; 1997. - 56 с
15. Подласый И.П. Педагогика. Учебник для студентов вузов. - М.: Владос. - 1999. - Кн.1. - 576 с.
16. Фіцула М.М. Педагогіка. Навч.посіб. - К.: Академія, 2000. - 544 с.
17. Шейко В.М., Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник для вищих навчальних закладів. - Х: ХДАК, 1998. - 288 с.

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Анотація програми навчальної дисципліни

Основи наукових досліджень

Метою вивчення дисципліни є надання студентам необхідного обсягу знань у галузі наукових досліджень, підготовка їх до самостійного виконання наукової роботи, ознайомлення з формами звітів, методикою підготовки повідомлень, доповідей, наукових статей, курсових та дипломних робіт.

Завданням цього курсу є висвітлення теоретичних основ, питань методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності, тобто формування теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного, кваліфікованого проведення наукових досліджень студентами, магістрами, як у процесі навчання у вузі, так і на практиці.

Оволодіння методологією і методами дослідження сприяє розвитку раціонального творчого мислення, оптимальній організації наукової творчості в умовах практичної діяльності.

Дисципліна „Основи наукових досліджень” викладається на четвертому курсі протягом одного семестру. Вона становить один модуль в 2 кредити тривалістю 72 учбових години. Зазначений модуль складається з 3-х змістових модулів по 0,66 кредиту, тобто тривалістю 24 годин кожний, а саме:

- змістовий модуль №1. Наука - продуктивна сила розвитку суспільства;

- змістовий модуль №2. Основи методології науково-дослідної роботи;
- змістовий модуль №3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Аннотация программы учебной дисциплины

Основы научных исследований

Целью изучения дисциплины является предоставление студентам необходимого объема знаний в области научных исследований, подготовка их к самостоятельному выполнению научной работы, ознакомление с формами отчетов, методикой подготовки сообщений, докладов, научных статей, курсовых и дипломных работ.

Задачами этого курса являются освещение теоретических основ, вопросов методики, технологии и организации научно-исследовательской деятельности, т.е. формирование теоретической и практической почвы для эффективного, квалифицированного проведения научных исследований студентами, магистрами, как в процессе обучения в вузе, так и на практике.

Овладение методологией и исследовательскими приемами оказывает содействие развитию рационального творческого мышления, оптимальной организации научного творчества в условиях практической деятельности.

Дисциплина "Основы научных исследований" излагается на четвертом курсе на протяжении одного семестра. Она составляет один модуль в 2 кредита продолжительностью 72 учебных часа. Указанный модуль состоит из 3-х содержательных модулей по 0,66 кредита, т.е. продолжительностью 24 часов каждый, а именно:

- содержательный модуль №1. Наука - продуктивная сила развития общества;
- содержательный модуль №2. Основы методологии научно-исследовательской работы;
- содержательный модуль №3. Информационное обеспечение научных исследований.

Bases of the scientific studies

The Purpose of the study of discipline is a granting student necessary volume of the knowledges in the field of scientific studies, preparation them to independent performing the scientific work, familiarization with the forms of the reports, methods of preparing the messages, report, scientific article, course and degree work.

The Problem of this course are an illumination theoretical bases, questions of the methods, technologies and organizations to research activity i.e. shaping theoretical and practical ground for efficient, skilled undertaking the scientific studies student, master, as in process of the education in high school, so and in practice.

The Mastering methodology and exploratory acceptance renders the assistance a development rational creative thinking, optimum organization scientific creative activity in condition of practical activity.

Discipline "Bases of the scientific studies" is stated on the fourth course on length of one semester. She forms one module in 2 credits by length 72 scholastic hours. Specified module consists of 3 semantic modules on 0,66 credits i.e. length 240 hours each, as follows:

- a semantic module 1. The Science - productive power of the development society;
- a semantic module 2. The Bases to methodologies of the research work;
- a semantic module 3. The Dataware of the scientific studies.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

(за робочими навчальними планами денної форми навчання)

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/ /годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестр)	Заліки (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб	КП/КР	РГР		
“Цивільний захист” - “Охорона праці”	2/72	8	28	14	14		44	-	-	-	-	8

2.2. Зміст дисципліни

Модуль Основи наукових досліджень (2 кредити/72 годин)

Змістовий модуль 1. Наука - продуктивна сила розвитку суспільства

(0,66/24 год.)

- 1.1. Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності
- 1.2. Понятійний апарат, зміст та класифікація наук
- 1.3. Загальні вимоги до наукової теорії
- 1.4. Як створюється теорія?
- 1.5. Об'єкти права інтелектуальної власності
- 1.6. Організація наукової діяльності в Україні

Змістовий модуль 2. Основи методології науково-дослідної роботи

(0,66/24 год)

- 2.1. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення
- 2.2. Науково-дослідницька діяльність студентів
- 2.3. Вибір теми та реалізація наукового дослідження
- 2.4. Ефективність наукових досліджень
- 2.5. Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень
- 2.6. Методи та техніка наукових досліджень
- 2.7. Методи емпіричного дослідження
- 2.8. Методи досліджень на емпіричному та теоретичному рівнях

- 2.9. Моделювання – як спосіб пізнання навколишнього світу
- 2.10. Подібність явищ, процесів, об'єктів при моделюванні
- 2.11. Різновиди моделей, що існують
- 2.12. Методи теоретичного дослідження

Змістовий модуль 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень (0,66/24 год)

- 3.1. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень
- 3.2. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі
- 3.3. Техніка роботи зі спеціальною літературою
- 3.4. Курсова, дипломна, магістерська роботи: написання, оформлення, захист
- 3.5. Етапи роботи над дослідженням та оформленням курсової та дипломної робіт

2.3. Розподіл часу за модулями, змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Усього кредит/год	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Сем.,прак.	Лаб.	СРС
Модуль: „Основи наукових досліджень” (1 семестр)	2/72	14	14	-	44
1. ЗМ №1.1. Наука - продуктивна сила розвитку суспільства	23	5	4	-	15
Контрольне опитування по ЗМ №1.1.	1	-	1	-	-
2. ЗМ №1.2. Основи методології науково-дослідної роботи	23	5	4	-	15
Контрольне опитування по ЗМ №1.2	1	-	1	-	-
3. ЗМ №1.3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	23	4	3	-	14
Контрольне опитування по ЗМ №1.3	1	-	1	-	-

2.4. Лекційний курс

Зміст	Кількість годин за формами навчання
1	2
	денне навчання
1.1. Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності. 1.2. Понятійний апарат, зміст та класифікація наук	2
1.3. Загальні вимоги до наукової теорії 1.4. Як створюється теорія?	1
1.5. Об'єкти права інтелектуальної власності 1.6. Організація наукової діяльності в Україні	1
2.1. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення 2.2. Науково-дослідницька діяльність студентів	2

Продовження табл.

1	2
2.3. Вибір теми та реалізація наукового дослідження	
2.4. Ефективність наукових досліджень 2.5. Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень 2.6. Методи та техніка наукових досліджень	2
2.7. Методи емпіричного дослідження 2.8. Методи досліджень на емпіричному та теоретичному рівнях 2.9. Моделювання – як спосіб пізнання навколишнього світу 2.10. Подібність явищ, процесів, об'єктів при моделюванні 2.11. Різновиди моделей, що існують 2.12. Методи теоретичного дослідження	2
3.1. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень 3.2. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі	2
3.3. Техніка роботи зі спеціальною літературою 3.4. Курсова, дипломна, магістерська роботи: написання, оформлення, захист	1
3.5. Етапи роботи над дослідженням та оформленням курсової та дипломної робіт	1
Всього	14

2.5. Практичні (семінарські) заняття (денне навчання)

Для очної форми навчання передбачене виконання практичних завдань, що виконуються у комп'ютерному класі (аудиторія ВЦ-11) за допомогою системи дистанційного навчання Moodle на сайті академії (<http://cdo.kname.edu.ua>). На це відведено 14 год. В обсяг необхідного матеріалу, входить: курс дистанційного навчання у електронному вигляді, створений для проведення занять, нормативні документи.

Тематика практичних занять

Зміст	Кількість годин за формами навчання
	6.170202 “Охорона праці” денне навчання
1	2
1.1.Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності.	
1.2.Понятійний апарат, зміст та класифікація наук	1
1.3.Загальні вимоги до наукової теорії	1
1.4.Як створюється теорія?	1

Продовження табл.

1	2
1.5.Об'єкти права інтелектуальної власності	1
1.6.Організація наукової діяльності в Україні	
Контрольне опитування по ЗМ №1.1.	1
2.1. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення	1
2.2. Науково-дослідницька діяльність студентів	
2.3. Вибір теми та реалізація наукового дослідження	
2.4. Ефективність наукових досліджень	
2.5. Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень	1
2.6. Методи та техніка наукових досліджень	
2.7. Методи емпіричного дослідження	
2.8. Методи досліджень на емпіричному та теоретичному рівнях	1
2.9. Моделювання – як спосіб пізнання навколишнього світу	
2.10.Подібність явищ, процесів, об'єктів при моделюванні	1
2.11.Різновиди моделей, що існують	
2.12. Методи теоретичного дослідження	
Контрольне опитування по ЗМ №1.2.	1
3.1. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень	1
3.2. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі	1
3.3. Техніка роботи зі спеціальною літературою	
3.4. Курсова, дипломна, магістерська роботи: написання, оформлення, захист	1
3.5. Етапи роботи над дослідженням та оформленням курсової та дипломної робіт	
Контрольне опитування по ЗМ №1.3.	1
Всього	14

2.6. Лабораторні роботи (денне навчання)

Тематика			Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
№ модуля, навч.елемента	№ роботи (за номер. кафедри)	Зміст роботи	
1	2	3	6.170202 “Охорона праці”
-	-	-	-

2.7. Самостійна навчальна робота студента (форми самостійної роботи, обсяг у годинах)

Оскільки в затвердженому навчальному плані передбачена самостійна робота студента за рахунок часу, не внесеного в учбове навантаження викладача, прийнятною є лише одна форма самостійної роботи – наполегливе

самостійне опрацювання матеріалів, а також Інтернет-видань та новітньої періодики, а також робота із курсом дистанційного навчання в системі Moodle. При тому курс дистанційного навчання створено таким чином, що окремі його навчальні елементи стають доступними для входу студентів згідно за календарним графіком, що задається провідним викладачем. Тобто, студенти не можуть зайти в навчальний елемент наступного етапу, за матеріалом якого ще не проведено лекцію і практичні заняття, наприклад, при першому входу в систему не можуть зайти на навчальний елемент останнього етапу, створений за матеріалами останньої лекції, яку ще не було проведено. Таким чином, студенти не можуть достроково «перескочити» з першої теми на останню чи передостанню і т.п.

Але по проходженню тимчасового хронологічного етапу (відповідної лекції) матеріали курсу стають вільними для доступу студентів. Тобто, після проведення першої лекції студенти можуть зайти на відповідні навчальні елементи курсу дистанційного навчання, що спираються на матеріал даної лекції, та мають доступ до всіх електронних ресурсів курсу, необхідних для вивчення матеріалу першої лекції. Після проходження тимчасового хронологічного етапу він остається відкритим для доступу студентів, тобто наприкінці курсу (наприклад, прослухавши передостанню лекцію, але не дійшовши до останньої) можна ознайомитися із матеріалами, що були викладені на першій, другій, третій лекції, на відповідних практичних завданнях тощо, але наступний матеріал буде недоступний до запрограмованої заздалегідь дати (рис. 1).

Самостійна робота проводиться згідно з такою тематикою:

№ п/п	Найменування теми для самостійного опрацювання студентами	Тривалість самостійної роботи студента, год
1	2	3
1	1.1.Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності	2
2	1.2.Понятійний апарат, зміст та класифікація наук	2
3	1.3.Загальні вимоги до наукової теорії	2
4	1.4.Як створюється теорія?	2
5	1.5.Об'єкти права інтелектуальної власності	2
6	1.6.Організація наукової діяльності в Україні	2
7	2.1. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення	2
8	2.2. Науково-дослідницька діяльність студентів	2
9	2.3. Вибір теми та реалізація наукового дослідження	2
10	2.4. Ефективність наукових досліджень	2
11	2.5. Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень	2
12	2.6. Методи та техніка наукових досліджень	2
13	2.7. Методи емпіричного дослідження	2
14	2.8. Методи досліджень на емпіричному та теоретичному рівнях	2

Продовження табл.

1	2	3
15	2.9. Моделювання – як спосіб пізнання навколишнього світу 2.10.Подібність явищ, процесів, об'єктів при моделюванні 2.11.Різновиди моделей, що існують	2
16	2.12. Методи теоретичного дослідження	2
17	3.1. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень	2
18	3.2. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі	2
19	3.3. Техніка роботи зі спеціальною літературою	2
20	3.4. Курсова, дипломна, магістерська роботи: написання, оформлення, захист	2
21	3.5. Етапи роботи над дослідженням та оформленням курсової та дипломної робіт	4
	Усього самостійної роботи студента:	44 год

2.8. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ №1. Тестування	20%
ЗМ №2. Тестування, доповідь по індивідуальній темі	20%
ЗМ №3. Тестування, контрольне опитування викладачем	20%
Диференційований залік	40%
Усього за модулем:	100%

Тестування проводиться в автоматичному режимі за допомогою відповідних навчальних елементів (електронних тестів) курсу дистанційного навчання системи Moodle. Програмування часу початку тестування здійснюється залежно від календарного розкладу занять.

надається 3 спроби. Час на розв'язування тестового завдання - 45 хвилин. Метод оцінювання - найвища оцінка із всіх трьох

Синхронізація

Початок тестування 3 Березень 2010 10 40 ☐ Вимкнути

Закінчення тестування 13 Червень 2011 11 30 ☒ Вимкнути

Обмеження за часом (хвилини) 45 ☒ Вимкнути

Затримка за часом між першою і другою спробами Пусто

Затримка за часом між наступними спробами Пусто

Відображення

Запитань на одній сторінці Не обмежено

Випадковий порядок питань Так

Налаштування випадкового порядку відповідей Так

Спроби

Кількість спроб 3

Кожна спроба ґрунтується на попередній Ні

Навчальний режим Ні

Оцінки

Метод оцінювання Найвища оцінка

Нараховувати штрафи Так

Кількість знаків після коми 2

Параметри перегляду

Безпосередньо після спроби	Пізніше, але тільки поки тест відкритий	Після того, як тест буде закритий
☒ Свої відповіді	☒ Свої відповіді	☒ Свої відповіді
☐ Правильні відповіді!	☐ Правильні відповіді!	☐ Правильні відповіді!
☒ Коментар	☒ Коментар	☒ Коментар
☒ Загальний коментар	☒ Загальний коментар	☒ Загальний коментар
☒ Бали	☒ Бали	☒ Бали
☒ Загальний відгук	☒ Загальний відгук	☒ Загальний відгук

Безпека

Безпека браузера Повноекранне спливаюче вікно з підтримкою безпечного JavaScript

Рис. 1 – Скриншот з екрану комп'ютеру, де зображено налаштування навчального елементу (електронного тесту) відповідного курсу дистанційного навчання системи Moodle. Система дозволяє відрегулювати необхідні параметри, такі як дату початку та кінця тестування, обмеження в часі при тестуванні (щоб тестування не затягувалося надто довго), кількість надаваних спроб та ін.

Засоби контролю:

Відповідно до „Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу” МОНУ та наказу ректора ХНАМГ від 14.12.2006р. №173-01 „Про введення в дію типової форми накопичувальних заліково-екзаменаційних відомостей (за кредитно-модульною системою організації навчального процесу в Академії)”, критерії оцінювання навчальних досягнень студентів ХНАМГ передбачені в наведеній шкалі:

% набраних балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
більше 90-100 включно	Відмінно	A
більше 80-90 включно	Добре	B
більше 70-80 включно		C
більше 60-70 включно	Задовільно	D
більше 50-60 включно		E
більше 25-50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
від 0-25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

При оцінюванні знань за основу слід брати повноту і правильність виконання студентами завдань. Необхідно враховувати здатність студента: диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання; інтерпретувати схеми, графіки, діаграми; встановлювати різницю між причинами і наслідками; застосовувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях; викладати матеріал на папері логічно, послідовно з дотриманням вимог нормативних документів.

Оцінка за виконання завдань з дисципліни „Основи наукових досліджень” для сумісності із національною шкалою виставляється згідно з існуючим положенням за чотирьохбальною системою - „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”.

„Відмінно” – глибокі та системні знання учбового матеріалу, тобто студент опанував основну та додаткову літературу, добре уявляє зв'язок головних питань дисципліни і їх значення для майбутнього професійного напрямку.

„Добре” – тверді знання навчального матеріалу та вміння застосовувати отримані теоретичні та практичні навички в конкретних ситуаціях. Студент засвоїв основну літературу, здатний до самостійного використання та оновлення знань у процесі навчання та подальшої професійної діяльності.

„Задовільно” – студент знає основний програмний матеріал у обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної праці за фахом, вміє викладати матеріал логічно та послідовно, але є деякі помилки, загальне ж враження позитивне. Знає основну літературу.

За наявності зазначених знань студент отримує залік з вивченого курсу нормативної дисципліни „Основи наукових досліджень”.

„Незадовільно” - тобто коли є суттєві прогалини в знаннях основного навчального матеріалу. Студент не може самостійно продовжувати навчання або приступити до професійної діяльності. Потрібні додаткові знання з даної дисципліни. Студент не отримує залік і повинен забезпечити належне вивчення матеріалу дисципліни.

Сумація балів надає можливість виставити оцінку за національною шкалою та оцінку за шкалою ECTS.

2.9. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1	2
1) Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень. Підручник для студентів екон. спец. вузів.-К.; Вища шк., 1997. - 271 с.	ЗМ №1-№3

Продовження табл.

1	2
2. Лудченко А.А. и др. Основы научных исследований. Учебное пособие. - К.; Т-во «Знання», КОО, 2000. - 114 с.	ЗМ №1-№3
3. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник / Цехмістрова Г.С. - Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003.- 240 с.	ЗМ №1-№2
4. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. Навч.пос. - К.: Ф. «ВШОЛ», 1997, - 242 с.	ЗМ №2
5. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень. Навч.пос. - К.: РННЦ «ДІНІТ», 2000. - 259 с.	ЗМ №1-№3
Мультимедійні слайди	
Презентація до лекції 1	ЗМ №3
Презентація до лекції 2	ЗМ №1
Презентація до лекції 3	ЗМ №1
Презентація до лекції 4	ЗМ №1
Презентація до лекції 5	ЗМ №1
Презентація до лекції 6	ЗМ №2-3
Презентація до лекції 7	ЗМ №2-3

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та
робоча програма навчальної дисципліни **«Основи наукових досліджень»**
(для студентів 4 курсу денної форми навчання галузь знань 1702 “Цивільна
безпека” напряму підготовки 6.170202 “Охорона праці”)

Укладач: **АБРАКІТОВ** Володимир Едуардович

В авторській редакції

Комп’ютерна верстка: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2011, поз. 606 Р

Підп. до друку 30.06.2011 р.
Друк на ризографі
Тираж 10 пр.

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 1,0
Зам. № 7329

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб’єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.